

Het Verhaal van Woerden

Verhaal 30 – Kunstenaars in Woerden Taeke de Jong (1948) door Frans Lander

Inleiding

Taeke Friso de Jong behoort tot de bekendste beeldhouwers van Woerden. In Woerden en omgeving is veel werk van hem te vinden. Bekende voorbeelden zijn de *Drie Schaatsers* op de Snellerbrug in Woerden en het grote monument ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de treinramp in Harmelen in 1962. Zijn vader was als huisarts nauw betrokken bij de hulpverlening. Het werk van Taeke is altijd zeer realistisch. Taeke maakt klein werk, monumentaal werk en penningen. Hij is trouw deelnemer aan de *Atelierroute Groot Woerden* die elk jaar aan het eind van de zomer wordt gehouden. Tijdens een weekeinde ontvangen vele kunstenaars dan belangstellenden in hun atelier. Kijk ook op: atelierroutewoerden.nl

Levensloop

Taeke wordt in 1948 als één van een tweeling geboren in het ziekenhuis Oude Rijn te Utrecht. Zijn vader is op dat moment huisarts in Zegveld. Als hij zeven jaar is, krijgt zijn vader een grotere praktijk in Kamerik omdat de dan vertrekkende arts van mening is dat De Jong als vader van een groot gezin (zeven kinderen) een grotere praktijk verdient.

Het gezin verhuist mee naar de grote dokterswoning in Kamerik. Daar volgt Taeke het lagere onderwijs en later het middelbaar onderwijs in Woerden en Utrecht. Hij heeft van jongs af aan plezier in tekenen. Op 14-jarige leeftijd krijgt hij een beeld onder ogen van zijn lerares geschiedenis en mag daar tot zijn grote vreugde even aan werken. Deze docente ontdekt zijn tekentalent en stimuleert hem zich daarin verder te ontwikkelen. Later krijgt hij tekenles van *Erika Visser* in Harmelen.

Na de middelbare school moet Taeke zijn dienstplicht vervullen. Maar hij gaat pas nadat hij tekeningen heeft ingediend om te worden toegelaten tot de *Rijksacademie voor Beeldende Kunsten* te Amsterdam. Het verblijf in het leger is van buitengewoon korte duur en daardoor wordt hij op basis van het ingeleverde werk alsnog toegelaten tot de

Rijksacademie. Daar krijgt hij les van *Paul Grégoire* (1915-1988), maker van het prachtige beeld *Europa en de Stier* nabij de Mariaplaats in Utrecht, van *Piet Esser* (1914-2004) en *Theet van der Pant* (1924-2013), maker van onder meer het ruitersstandbeeld van *Koningin Wilhelmina* op het Rokin in Amsterdam. Op de Academie bekwaamt Taeke zich in beeldhouwen en het maken van penningen.

In 1986 neemt hij deel aan de *Elfstedentocht* en rijdt die ook uit. In 1987 trouwt Taeke met *Agaath van het Kaar*, die is afgestudeerd als onderwijzeres en haar hele leven les zal geven. Zij krijgen twee dochters. In Kamerik lukt het Taeke een eenvoudige schuur te huren bij een arbeidershuisje. Het huisje en de schuur zal hij later kopen, verbouwen en uitbreiden. Hij woont nog steeds op dezelfde plek.

Paard – brons (2012) – (Foto: Hans van Ommeren)

Taeke is altijd een zelfstandige, vrije kunstenaar gebleven, al heeft hij wel heel lang les gegeven in een creativiteitscentrum in Alphen aan den Rijn en ook in het *Regthuis* in Nieuwkoop. Hij heeft in zijn leven een groot aantal opdrachten gekregen waardoor veel van zijn werk in Woerden en omgeving te bewonderen valt.

Bekend zijn de drie schaatsers op de Snellerbrug in Woerden en het monument voor de slachtoffers van de treinramp van 1962 in Harmelen. Zijn vader heeft als huisarts in Kamerik intensief meegewerkt aan de identificatie van de slachtoffers van de ramp. Daardoor voelt Taeke zich ook zeer betrokken bij deze opdracht. Voor de Domkerk in Utrecht maakt Taeke een doopvont.

Taeke neemt elk jaar deel aan de Atelierroute Groot Woerden. In 2019 doet hij dat samen met zijn zuster *Aleid*, een begaafd kunstenaar met de tekenstift en in aquarel. Taeke is zelf overigens ook een uitstekend tekenaar.

Doopvont, foto M. van der Werf, Domkerk Utrecht (1978)

Zijn werk

Taeke de Jong is een echte beeldhouwer, die bij voorkeur met traditionele materialen werkt, zoals steen en brons. Zijn modellen zijn van klei of was. Bovendien is ook zijn stijl vrij traditioneel. Hij blijft dicht bij de natuur en abstraheert weinig. Daarin herken je duidelijk de invloed van zijn docenten aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten. Vooral in de kleine plastieken zie je duidelijk hoe sterk Theet van de Pant hem heeft geïnspireerd.

Tegelijkertijd heeft zijn werk ook iets geheel eigen door de ritmische beweging. Taeke heeft altijd grote bewondering gehad voor ballet. Zodoende heeft veel van zijn werk een "dansant" karakter. Kijk eens naar het mooie dansachtige ritme van zijn drie schaatsers. Hij heeft hier heel goed de ritmische beweging van de schaatsers weten vast te leggen. Veel van het werk van Taeke heeft een *impressionistisch* aspect. Taeke probeert een bepaald moment dat hem bevalt in beeld te 'vangen'. Dat zie je heel duidelijk in zijn kleine plastieken van spelende dieren. Ze vertederen de toeschouwer omdat Taeke zo raak het karakter van de dieren weet te verbeelden.

Schaatsers – brons (1986)

Drukkers in verzet – brons (2011)

Monument voor de slachtoffers van de treinramp in Harmelen – brons (2012)

Op het Kerkplein in Woerden staat een monument ter nagedachtenis van de verzetsstrijders de gebroeders *Vergeer*. Opvallend zijn de fraaie letters die in brons zijn weergegeven en die recht doen aan het werk van deze drukkers in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog. De zorgvuldigheid waarmee Taeke teksten in brons weergeeft is trouwens typerend voor zijn werk.

Het belangrijkste recente werk van Taeke is het monument voor de slachtoffers van de treinramp bij Harmelen in 1962, bij het treinviaduct Harmelen.

Rechten

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van de tekst is toegestaan onder vermelding van "Tekst: Frans Lander, bron: Het Verhaal van Woerden". Het overnemen van beelden is toegestaan voor educatieve doeleinden onder vermelding van "Bron: Het Verhaal van Woerden", en verder met uitdrukkelijke toestemming van Stadsmuseum Woerden. Ondanks onze uitgebreide research kan het voorkomen dat niet alle rechthebbenden van een gebruikte afbeelding zijn benaderd. Bent u rechthebbende? Neem dan zo snel mogelijk contact op met Stadsmuseum Woerden.

Alle afbeeldingen zijn gereproduceerd met de uitdrukkelijke toestemming van de (familie van) de kunstenaar.